

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaromír Klepše, soudkyně JUDr. Ing. Věry Horčicové a soudce JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila ve věci

žalobce: I. D., státní příslušnost Ukrajina
bytem X
zastoupen JUDr. Veronikou Pupalovou, advokátkou,
sídlem Májová 606/35, 350 02 Cheb

proti

žalovanému: Ministerstvo vnitra
sídlem Nad štolou 936/3, 170 00 Praha 7

v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného, který spočíval ve vrácení žádosti žalobce o dočasnou ochranu dne 25. 7. 2025, č. j. OAM-0400702/DO-2025, jako nepřijatelnou

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. S.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobce je občanem Ukrajiny. Dne 25. 7. 2025 požádal v České republice (dále jen „ČR“) o dočasnou ochranu podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaných invazí vojsk Ruské federace (dále jen „Lex Ukrajina“). Tuto žádost žalovaný označil jako nepřijatelnou s odůvodněním, že žalobce získal dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném členském státě Evropské unie (dále jen „EU“), konkrétně v Polsku. Nepřijatelnost vyznačil přímo v tiskopisu žádosti č. j. OAM-0400702/DO-2025. Žalovaný nicméně ve vyjádření k žalobě uvedl další důvod nepřijatelnosti této žádosti, a to skutečnost, že na žalobce se dočasná ochrana ve smyslu Lex Ukrajina vůbec nevztahuje.

II. Podání účastníků řízení

2. Žalobce se domáhá vydání rozsudku, kterým by soud konstatoval, že zásah žalovaného byl nezákonný. Zároveň požaduje, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jeho práv a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti o poskytnutí dočasné ochrany žalobci.
3. Žalobce konstatoval, že splňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany v ČR, jeho žádost proto neměla být vyhodnocena jako nepřijatelná. Argumentoval rozsudkem Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024 – 42, a rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 28. 5. 2025, č. j. 6 A 122/2024 – 55. Dále uvedl, že v podobném případě vedeném pod sp. zn. OAM-0415944-11/DO-2024, MV-2690-9/OAM-2025, došlo k udělení pobytového oprávnění poté, co tehdejší žadatel své pobytové oprávnění v Rumunsku zrušil.
4. Stran soudní přezkoumatelnosti tvrzeného zásahu žalobce odkázal na bod 5 výše odkazovaného rozsudku NSS č. j. 1 Azs 174/2024 – 42. Upřesnil, že před válkou žil dlouho dobu na území ČR, po vypuknutí války se na Ukrajinu vrátil a od počátku války do srpna roku 2023 byl v aktivní vojenské službě. 4. 6. 2022 se oženil, jeho manželka žije na území ČR na základě dočasné ochrany. Po ukončení vojenské služby se žalobce vrátil do ČR, byl však vyhodnocen jako nevhodný kandidát pro udělení práv z dočasné ochrany. Proto byl nucen o pobytové oprávnění (pro potřeby života v ČR) požádat v Polsku. Předpokládal, že jeho pobytové oprávnění z Polska skončí posledním dnem jeho platnosti, tj. 30. 9. 2024. Žalobce dne 25. 7. 2025 podal u žalovaného další žádost o pobytové oprávnění na území ČR. Jeho žádost však byla vyhodnocena jako nepřijatelná.
5. Žalobce zopakoval, že na území ČR již žil, má zde manželku. V souladu se zákonem provedl vše nezbytné k tomu, aby mohl na území ČR zůstat. V současnosti nedisponuje jiným platným pobytovým oprávněním v rámci EU, nečerpá práva plynoucí z dočasné ochrany. Je přesvědčen, že postup žalovaného představuje nezákonný zásah, k čemuž citoval bod 32 rozsudku NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024 – 42, podle kterého udělení dočasné ochrany ve smyslu Lex Ukrajina ve skutečnosti znamená poskytnutí oprávnění k pobytu na území ČR z dočasné ochrany, nejde o rozhodování o dočasné ochraně jako takové. Žalobce je přesvědčen, že jeho žádost měla být bez výhrady přijata a přezkoumána.
6. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě soudu navrhnul, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl. Předně konstatoval, že na tiskopise žádosti byl chybně označen jen důvod nepřijatelnosti

žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina, dalším důvodem nepřijatelnosti žádosti je § 5 odst. 1 písm. b) téhož předpisu. Žalobce totiž není osobou ve smyslu § 3 Lex Ukrajina. Podle § 3 odst. 1 Lex Ukrajina se dočasná ochrana uděluje cizincům, na které se vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382¹ (dále jen „*prováděcí rozhodnutí*“), tj. vztahuje se na kategorie osob vymezené ve čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí. Žalobce je sice státním příslušníkem Ukrajiny, na jejím území však ke dni 24. 2. 2022 nepobýval. Z otisků hraničních razítek v jeho cestovním dokladu se podává, že na území členských států Schengenského prostoru chtěl žalobce vstoupit dne 8. 2. 2022 přes hraniční přechod do Maďarska, vstup mu však nebyl umožněn. 10. 2. 2022 přešel přes maďarský přechod, přičemž na území členských států EU zůstal až do 25. 2. 2022, kdy přešel přes ukrajinsko-polský přechod Medika.

7. Žalovaný má ze vstupních a výstupních razítek otištěných v cestovním dokladu žalobce za prokázané, že žalobce ke dni 24. 2. 2022 nebyl na území Ukrajiny. Žalovaný v této souvislosti poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017 – 29, podle kterého je cestovní doklad veřejnou listinou s presumpcí správnosti. Z žalobcova cestovního dokladu se dále podává, že v letech 2023 a 2024 přijížděl opětovně na území Polska a Slovenska, v Polsku měl dlouhodobé vízum s platností od 3. 10. 2023 do 30. 9. 2024.
8. Čl. 2 prováděcího rozhodnutí se vztahuje na ukrajinské státní příslušníky, kteří na území Ukrajiny byli dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu vysídlení z území Ukrajiny a na jejich rodinné příslušníky bez ohledu na jejich státní příslušnost, vysídlené osoby jsou definovány ve čl. 2 písm. c) směrnice Rady 2001/55/ES² (dále jen „*směrnice o dočasné ochraně*“). Z této definice vyplývá, že se vztahuje jen na osoby, které musely Ukrajinu opustit v důsledku situace, která tam nastala, a v důsledku jejího trvání se do ní nemohou bezpečně vrátit. Mezi situací v zemi původu a jejím opuštěním musí existovat příčinná souvislost, jen v takovém případě lze osobu považovat za vysídlenou ve smyslu směrnice o dočasné ochraně, která má nárok na práva plynoucí z dočasné ochrany. Za osobu vysídlenou nemůže být osoba považována jen proto, že se tato osoba nemůže trvale a bezpečně vrátit do země původu kvůli tamní situaci – je nutné, aby tato situace byla důvodem, pro kterou tato osoba zemi původu vůbec opustila; to vyplývá ze čl. 2 písm. c) směrnice o dočasné ochraně i z prováděcího rozhodnutí. Na dočasnou ochranu tedy podle směrnice o dočasné ochraně tedy nemají nárok občané Ukrajiny, kteří se před 24. 2. 2022 nacházeli mimo území Ukrajiny z důvodů zaměstnání práce, studia, dovolené, rodinných a zdravotních důvodů, aj.
9. Žalobce Ukrajinu opustil již dříve z jiných důvodů, nikoliv z důvodu válečného konfliktu, příčinná souvislost tedy v posuzovaném případě podle žalovaného dána není.
10. Ze sdělení Komise č. 2022/C 126 I/01 „*Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana*“, který byl v rozsudku NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024 – 42, označen za „soft law“, k tomu žalovaný citoval pasáž, podle které nárok na dočasnou ochranu (nebo odpovídající ochranu podle vnitrostátního práva) v zásadě nemají nárok státní příslušníci Ukrajiny, kteří byli

¹ kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana

² o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími

z Ukrajiny vysídlení před 24. 2. 2022 nebo se před tímto datem mimo Ukrajinu nacházeli např. z důvodu práce, studia, dovolené, rodinných důvodů, zdravotním prohlídkám aj. důvodů.

11. Závěrem žalovaný dodal, že Rada ve svém aktuálním prováděcím rozhodnutí najevo, že druhotné pohyby držitelů povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany nejsou a nebyly žádoucí a členské státy by měly taková povolení k pobytu zamítnout bez dalšího (ne dočasnou ochranu udělovat či vyzývat ke vzdání se dočasné ochrany, jak judikoval NSS).
12. V případě žalobce přitom nelze využít institut sloučení rodiny na dočasnou ochranu, neboť manželství muselo existovat již 24. 2. 2022, což dovodil z čl. 2 odst. 4 písm. a) prováděcího rozhodnutí a § 51 odst. 2 písm. a) zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců (dále jen „zákon o dočasné ochraně“).
13. Na vyjádření žalovaného žalobce dále nereagoval.

III. Posouzení věci

14. Soud konstatuje, že žaloba byla podána v zákonné lhůtě, je tedy včasná. Je zároveň přípustná [srov. rozsudek NSS č. j. 1 Azs 174/2024-42, č. 4682/2025 Sb. NSS, z 3. 4. 2025].
15. O žalobě rozhodl soud bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť žalovaný s tímto postupem ve vyjádření k žalobě výslovně souhlasil a žalobce s ním po poučení soudem nevyslovil nesouhlas. Nařídit jednání nebylo třeba ani kvůli dokazování. Soud si uvědomuje, že ve věcech, o nichž vede řízení o ochraně před nezákonným zásahem, žalovaný *zpravidla* nevede spis ve smyslu § 17 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, který by odrážel průběh správního řízení a sloužil jako podklad napadeného správního rozhodnutí, se kterým by se stěžovatel mohl seznámit dříve než v soudním řízení a reagovat na jeho obsah (srov. rozsudek NSS ze dne 23. 10. 2023, č. j. 10 As 326/2022-88, a rozhodnutí v něm citovaná). Nyní posuzovaná věc však představuje výjimku z tohoto pravidla. Soudu byl poskytnut spis vedený pod sp. zn. OAM-0400702/DO-2025, jehož obsahem je lustrace žalobce, kopie tiskopisu žádosti o poskytnutí dočasné ochrany datovaný 25. 7. 2025, kopie cestovních dokladů žalobce (včetně polského víza), doklad o zajištění ubytování žalobce, fotokopie oddacího listu žalobce s jeho manželkou a kopie cestovního dokladu žalobcovy manželky. Vyjma lustrace žalobce, která však nepřináší žádné pro věc relevantní informace, jsou všechny výše uvedené podklady oběma stranám sporu známy a platí tedy, že obsahem správního spisu se dokazování neprovádí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2009, č. j. 9 Afs 8/2008 – 117, [č. 2383/2011 Sb. NSS]). Žalobce pak navrhoval provést důkazem právě tiskopis žádosti ze dne 25. 7. 2025, č. j. OAM-0400702/DO-2025 a oddací list žalobce – oba jsou však již součástí správního spisu. Důkaz žádostí ze dne 30. 8. 2023, č. j. OAM-365267/DO-2023 soud pro nadbytečnost také neprovedl, neboť mezi stranami není sporu o tom, že žalovaný žalobci již v roce 2023 neposkytnul práva z dočasné ochrany po návratu z Ukrajiny a tento jeho úkon navíc nemá žádný přímý vztah k nyní posuzovanému zásahu.
16. Ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byly zaměřeny přímo proti němu nebo v jejich důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka).

Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS, ze 17. 3. 2008).

17. V projednávané věci jsou splněny první, čtvrtá a pátá podmínka, neboť vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobci pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jeho práv, a to bez ohledu na to, že mu již v minulosti byla dočasná ochrana udělena v Polsku. Jde-li o hodnocení tohoto úkonu, zde lze vyjít z existující judikatury, podle které bránění v podání žádosti či její nepřijetí mohou představovat nezákonný zásah (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 30. 5. 2017, č. j. 10 Azs 153/2016 – 52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Čtvrtá podmínka testu je tím pádem taktéž splněna.
18. Zbývá tedy posoudit třetí podmínku, (ne)zákonnost zásahu žalovaného a také otázku, zda takový zásah nějak zkrátí žalobcova práva (druhá podmínka).
19. Podle § 5 odst. 2 Lex Ukrajina platí, že *„Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti; soudní přezkum je vyloučen“*. Správní soudy v minulosti konstatovaly, že výluku soudního přezkumu podle tohoto ustanovení nelze aplikovat pro její nesoulad s právem EU (viz výše odkazovaný rozsudek NSS č. j. 1 Azs 174/2024 – 42, bod 25). Přetrvává však povinnost žalovaného žadateli o dočasnou ochranu oznámit důvody, pro které jeho žádost nebyla přijatelná.
20. Označení konkrétního důvodu nepřijatelnosti žádosti je pro posouzení zákonnosti žalovaného zásadní, neboť jen z něj se žadatel o poskytnutí práv z dočasné ochrany dozvídá o důvodu, pro který jeho žádosti nebylo vyhověno. Je přitom povinností žalovaného sdělit cizinci (žadateli) důvod, pro který označil jeho žádost jako nepřijatelnou (viz výše citovaný § 5 odst. 2 Lex Ukrajina).
21. Žalovaný přímo v žádosti jako důvod nepřijatelnosti žalobcovy žádosti vyznačil, že *„žadatel(ka) ZÍSKAL(A) dočasnou nebo mezinárodní ochranu v jiném ČS EU“*, tedy podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina, podle něhož je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie.
22. Současně však žalovaný ve vyjádření k žalobě zákonnost svého postupu opírá o skutečnost, že žalobce nebyl v rozhodné době na území Ukrajiny, prováděcí rozhodnutí a dočasná ochrana ve smyslu směrnice o dočasné ochraně ve spojení s prováděcím rozhodnutím se na něj tudíž nevztahuje. Uvádí, že v tiskopise jen nedopatřením (resp. *„písařskou chybou“*) označil jen důvod nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina, ve skutečnosti podle žalovaného byla žádost nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina.
23. Obecně vzato, pokud žalovaný neoznačil všechny důvody, které jej k označení žádosti jako nepřijatelné vedly, porušil takovým postupem § 5 odst. 2 Lex Ukrajina. Již jen z tohoto důvodu je postup žalovaného nezákonný. V takovém postupu lze nadto spatřovat porušení žalobcova práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 Listiny základních práv a svobod. Žalobce totiž přímo v žalobě nemohl důvod nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina reflektovat a při vylíčení rozhodujících skutečností podle § 84 odst. 3 s. ř. s. tak logicky soustředil svou argumentaci jen na rozporování zákonnosti důvodu pro nepřijatelnost podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina.

24. Pokud jde o vyznačený důvod vyslovené nepřijatelnosti žalobcovy žádosti, tj. získání práv plynoucích z dočasné nebo mezinárodní ochrany v jiném členském státě EU podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina, soud předesílá, že v nedávné době došlo k notnému judikатурnímu vývoji stran chápání institutu dočasné ochrany. V první řadě nelze opomenout rozsudek SDEU ve věci *Krasiliva*, na nějž NSS navázal „dubnovou judikaturou“ v rozsudcích č. j. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, z 1. 4. 2025 a č. j. 1 Azs 336/2024-42 z 3. 4. 2025, a již zmíněným rozsudkem č. j. 1 Azs 174/2024-42 z 3. 4. 2025. Tyto prvotní závěry pak převzaly i další senáty NSS (např. rozsudky č. j. 9 Azs 20/2024 37 z 8. 4. 2025, č. j. 2 Azs 271/2024 43 ze 17. 4. 2025, č. j. 10 Azs 4/2025 49 z 24. 4. 2025 a č. j. 5 Azs 217/2023 36 z 25. 4. 2025, a mnoho dalších). Vyplyvá z nich, že důvod nepřijatelnosti žádosti o práva plynoucí z dočasné ochrany podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina odporuje právu EU a proto jej nelze aplikovat.
25. Na výše uvedené judikатурní názory reagoval i zdejší soud (např. rozsudky č. j. 10 A 6/2025-61 z 23. 4. 2025, č. j. 5 A 36/2025-38 z 30. 4. 2025, č. j. 10 A 42/2025-33 z 16. 5. 2025, č. j. 5 A 42/2025-39 z 20. 5. 2025, č. j. 18 A 22/2025-52 z 3. 6. 2025, č. j. 10 A 56/2025-39 ze 17. 6. 2025, č. j. 18 A 49/2025-33 ze 17. 7. 2025, či č. j. 10 A 91/2025 a 10 A 98/2025, oba z 21. 8. 2025. Aktuálně pak Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 18. 9. 2025, č. j. 22 Azs 125/2025 – 45, znovu setrval svých již dříve vyslovených závěrech, a to i v podmínkách podstatně doplněné argumentace žalovaného. Rozhodující senát se proto s vyslovenými závěry plně ztotožňuje, resp. na nich nehodlá ničeho měnit. Proto z nich vychází a v podrobnostech na jejich precizní odůvodnění odkazuje.
26. Žalovaný v souvislosti s tímto důvodem nepřijatelnosti žalobcovy žádosti toliko odkázal na aktuální prováděcí rozhodnutí Rady (měl patrně na mysli „aktualizační“ prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 z 15. 7. 2025, o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382, jež bylo publikováno v Úředním věstníku Evropské unie 24. 7. 2025 a nabylo platnosti 13. 8. 2025), ze kterého dovodil, že druhotné pohyby držitelů povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany nejsou a nebyly žádoucí a členské státy by měly taková povolení k pobytu zamítnout bez dalšího. I s tímto argumentem se však již správní soudy aktuálně vypořádaly, když konstatovaly, že ani to nezměnilo obsah dočasné ochrany. Podle článku 1 tohoto rozhodnutí došlo pouze k prodloužení dřívějšího právního rámce založeného (původním) prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 bez jakýchkoliv změn. Omezení sekundárního pohybu osob přitom umožňuje článek 11 Směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“), jehož aplikace byla dohodou členských států vyloučena (rozsudek NSS č. j. 1 Azs 111/2025, bod 31) a k jehož aktivaci nedošlo ani nyní. V tomto ohledu je tak stále relevantní dřívější výklad Nejvyššího správního soudu (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2025, č. j. 22 Azs 125/2025 – 45).
27. Žalobci tedy soud přisvědčil v tom, že nepřijatelnost jeho žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina představuje nezákonný zásah ze strany žalovaného (splněna třetí podmínka).
28. Městský soud se poté zabýval otázkou, zda tento nezákonný zásah žalovaného zkrátil žalobcova právo na dočasnou ochranu, tj. zda je splněna i druhá podmínka výše uvedeného pětistupňového algoritmu testu.

29. Žalovaný, vycházející z podkladů správního spisu, zejména z cestovního pasu žalobce, poprvé až ve vyjádření k žalobě vyložil, že u žalobce je naplněn důvod nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina. Žalovaný tento názor zaujal až v řízení o žalobě. Nelze však přehlédnout, že shodná skutková tvrzení o místě pobytu žalobce v době vypuknutí ruské invaze na Ukrajinu, z nichž žalovaný k tomuto závěru dospěl, uvedl sám žalobce již v bodě 7. své žaloby. Na vyjádření žalovaného, který poukázal na tento důvod nepřijatelnosti, poté již dále nereagoval. I když tedy žalobce v řízení před soudem nijak výslovně a konkrétně nepolemizoval se žalovaným v tom, zda je jeho žádost vlastně nepřijatelná podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina, pro soud je podstatné to, že žalobce rozhodné skutkové okolnosti k tomuto závěru žalovaného potvrdil a nijak je nespоруje.
30. Podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina je tedy žádost nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3. Podle § 3 odst. 1 Lex Ukrajina „*Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky uděluje dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a)*“, tím je myšleno prováděcí rozhodnutí, podle jehož čl. 2 odst. 1 platí: „*Toto rozhodnutí se vztahuje na následující kategorie osob vysídlených z Ukrajiny dne 24. února 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala: a) ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022; b) osoby bez státní příslušnosti a státní příslušníci třetích zemí jiných než Ukrajiny, kterým byla před 24. únorem 2022 poskytnuta mezinárodní ochrana nebo odpovídající vnitrostátní ochrana na Ukrajině, a c) rodinní příslušníci osob uvedených v písmenech a) a b)*“ (podtržení doplněno městským soudem).
31. Prováděcí rozhodnutí se tedy dotýká osob, které jsou vymezeny především tím, že byly vysídleny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil; tato podmínka je společná pro všechny tři kategorie osob, na které prováděcí rozhodnutí dopadá.
32. Městský soud v Praze ve svém recentním rozsudku ze dne 20. 6. 2025, č. j. 5 A 15/2025 – 37, v bodech 22 až 26 vyložil, že pojem vysídlení ve smyslu čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí je třeba vykládat jako jakékoli, a to i opakované, opuštění státu, k němuž došlo v době od 24. 2. 2022 dále v důsledku válečného konfliktu. Desátý senát se s tímto závěrem plně obecně ztotožňuje.
33. Není poté sporu o tom, že žalobce je státním příslušníkem Ukrajiny (tato skutečnost vylučuje možnost zařadit žalobce do kategorie čl. 2 odst. 1 písm. b) prováděcího rozhodnutí). Pro přiznání ukrajinskému státnímu příslušníku postavení osoby oprávněné podle § 3 Lex Ukrajina ve smyslu čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí je zapotřebí kumulativní splnění podmínky pobytu na Ukrajině před 24. 2. 2022 (i) a podmínky vysídlení z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil (ii).
34. Žalobce však sám prohlásil, že před válkou dlouhou dobu žil na území ČR. Mezi stranami není také sporu o tom, že před válkou byl žalobce trvale usazen na území ČR; k prvnímu „vysídlení“ žalobce tedy v případě žalobce došlo již před válkou. Po zahájení válečného konfliktu se žalobce přesunul zpět na Ukrajinu, i tato skutečnost je mezi stranami nesporná. Po ukončení vojenské služby se žalobce vrátil do ČR. Tím došlo k dalšímu vysídlení žalobce, které tentokrát nepochybně proběhlo následkem vojenské invaze ruských ozbrojených sil po rozhodném datu 24. 2. 2022.
35. Žalobce však nijak nespороval tvrzení žalovaného, který z otisků hraničních razítek v jeho cestovním dokladu zjistil, že od 10. 2. 2022 pobýval na území Schengenského prostoru a na

Ukrajinu se vrátil až 25. 2. 2022. Je zřejmé, že žalobce k rozhodnému datu na Ukrajině nepobýval, na její území se žalobce na delší dobu za účelem obrany své vlasti vrátil až 25. 2. 2022, tj. den po rozhodném datu pro posouzení, zda se na vysídlení dané osoby prováděcí rozhodnutí uplatní.

36. V bodě 11 recitálu prováděcího rozhodnutí je přiblížen účel prováděcího rozhodnutí. Jde především o zavedení dočasné ochrany ukrajinských státních příslušníků a jejich rodinných příslušníků, kteří pobývali na Ukrajině a kteří byli počínaje dnem 24. 2. 2022 vysídleni v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala. Žalobcova situace se tomuto účelu zcela vymyká, neboť žalobce místo vysídlení z Ukrajiny se po 24. 2. 2022 naopak dne 25. 2. 2022 na Ukrajinu vrátil, přičemž do té doby, jak ostatně sám tvrdí, dlouhodobě žil na území ČR (ostatně i po návratu na Ukrajinu se opakovaně do Schengenského prostoru vracel, jak dokládají otisky razítek v jeho cestovním dokladu; těžiště žalobcova života tedy i po návratu na Ukrajinu tedy patrně přetrvalo v České republice). Je pravda, že z bodu 14 recitálu prováděcího rozhodnutí vyplývá, že členské státy mohou dočasnou ochranu rozšířit i na další kategorie vysídlených osob, na něž se toto rozhodnutí nevztahuje, pokud jsou tyto osoby vysídleny ze stejných důvodů a ze stejné země nebo oblasti původu, jak jsou uvedeny v tomto rozhodnutí. K takovému kroku však ČR nepřistoupila.
37. Podmínku pobytu na Ukrajině před 24. 2. 2022 tudíž žalobce nemohl naplnit; pokud by žalovaný žalobce kvalifikoval jako osobu podle čl. 2 odst. 1 písm. a) prováděcího rozhodnutí, postupoval by proti výslovnému znění i smyslu prováděcího rozhodnutí.
38. Žalovaný přitom ve vyjádření k žalobě vyslovil názor, že v případě žalobce nelze využít institut sloučení rodiny na dočasnou ochranu, neboť manželství muselo existovat již 24. 2. 2022. Vyloučil tak možnost kvalifikace žalobce jako osoby podle čl. 2 odst. 1 písm. c) prováděcího rozhodnutí.
39. Ze čl. 2 odst. 4 písm. a) prováděcího rozhodnutí se podává, že „[p]ro účely odst. 1 písm. c) se rodinnými příslušníky rozumějí následující osoby, pokud se již daná rodina zdržovala a pobývala na Ukrajině před 24. únorem 2022: a) manžel nebo manželka osoby uvedené v odst. 1 písm. a) nebo b) nebo její druh nebo družka, se kterým (kterou) žije v trvalém vztahu, v případě, že platné právní předpisy nebo praxe dotčeného členského státu přistupují k nesezdaným párům obdobně jako k párům sezdaným v rámci jeho vnitrostátního cizineckého práva“.
40. Prováděcí rozhodnutí je přitom speciální úpravou vydanou orgánem EU upravující poskytování dočasné ochrany v souvislosti s hromadným přílivem vysídlených osob z Ukrajiny v důsledku válečného konfliktu. Výše citované ustanovení obsahuje samostatné vymezení pojmu rodinných příslušníků, vystupuje tedy jako *lex specialis* vůči vymezení rodinných příslušníků v zákoně o dočasné ochraně. Názor žalovaného tak obстоjí, neboť v první řadě žalobcovo manželství skutečně vzniklo až s odstupem po 24. 2. 2022 (to žalobce nepopírá) a vzhledem k tomu, že před 25. 2. 2022 žalobce žil v České republice, je zjevné, že žalobcova rodina se před 24. únorem 2022 na Ukrajině nezdržovala. Žalobce tedy nemůže být považován ani za rodinného příslušníka osoby, která by podmínky § 3 odst. 1 Lex Ukrajina splňovala.
41. Názor žalovaného, že žalobce není osobou spadající pod osobní rozsah dle § 3 odst. 1 Lex Ukrajina, resp. čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí, je tedy správný. Žalobcova žádost tedy splňuje důvod nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina.

42. Výše uvedené je poté podle názoru soudu stěžejní. Soud by jinak, vzhledem k tomu, že nesprávný a nezákonný je závěr žalovaného o nepřijatelnosti žalobcovy žádosti podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina, svým výrokem uložil žalovanému povinnost přijmout žalobcovu žádost k meritornímu posouzení. Žalovanému by však z vyložených důvodů v dalším řízení nezbylo, než žalobcovu žádost znovu posoudit jako nepřijatelnou, tentokrát podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina.

IV. Závěr a náklady řízení

43. I když žalovaný u žalobcovy žádosti vyznačil důvod nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina a jednal tím nezákonně, nezkrátil tím žalobce na jeho právu na dočasnou ochranu. Žalobce totiž, vzhledem k tomu, že nenáleží pod osobní rozsah Lex Ukrajina, ani tak se svou žádostí o udělení práv z dočasné ochrany nakonec nemohl být úspěšný.
44. Městský soud proto uzavírá, že žaloba není důvodná, proto ji zamítl podle § 87 odst. 3 s. ř. s.
45. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl procesně úspěšný, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému náhradu nákladů řízení soud nepřiznal, neboť neshledal, že by jeho náklady v soudním řízení přesáhly rámec jeho běžné administrativní činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz v rámečku Rychlé odkazy – Úhrada soudních poplatků.

Praha 8. října 2025

JUDr. Jaromír Klepš v.r.
předseda senátu